

Arhitektūras konkurss – opijs arhitektiem

Katra arhitekta sapnis ir uzvarā konkurss. Pārējās izcīnītās godalgotās vietas vairāk ir kā morālais gandarījums, nerunājot par gadījumiem, ja iesniegtais darbs nav novērtēts. Konkurss izstrādē arhitekti iegulda lielu darbu, bet laurus plūc tikai dažī. Arhitektūras konkursus savā ziņā var pielīdzināt azarta spēlei, kas vilina. No otras puses sacensībā tiek iegūts labāks rezultāts, jo starts konkursā motivē katru dalībnieku radīt vislabāko ieceri – pievilcīgāku ieskatu nākotnes vizijā.

Diemžēl Latvijā pasūtījums pēc kvalitatīvi organizēta arhitektūras konkursa nav bieža parādība. Te gan jāatzīmē, ka līdzīgas problēmas ir arī citur. Par to liecina 2019. gada nogalē Parīzē notikusi UIA (Starptautiskā Arhitektu savienība) un ACE (Eiropas Arhitektu padome) kopīgi organizētā starptautiskā konference par arhitektūras konkursiem. Konferencē noslēgumā tika pieņemta deklarācija.

Viena no Latvijas Arhitektu savienības (LAS) prioritātēm ir arhitektūras konkursi. Spēkā ir savienības pieņemtās konkursu labās prakses rekomendācijas. Balstoties uz tām, darbojas LAS konkursu komisija, kas strādā ar pasūtītājiem un cīnās par konkursu nosacījumu atbilstību labajai praksei.

Novēlu konkursu komisijai mazāk darba (ne jau tāpēc ka mazāk konkursu, bet gan tāpēc, lai mazāk jātērē enerģijas konkursa materiālu sagatavošanā). Turpretī konkursantiem novēlu uzvaras, savukārt pasūtītājiem un sabiedrībai – labas idejas Latvijas vides uzlabošanai.

Juris Poga, LAS prezidents

ARHITEKTŪRAS METU KONKURSI – GALVENAIS POLITIKAS INSTRUMENTS KVALITATĪVAS PILSĒTVIDES NODROŠINĀŠANAI

Starptautiskās Arhitektu savienības (UIA) un Eiropas Arhitektu padomes (ACE) organizētā konference, kas veltīta starptautiskiem metu konkursiem, 2019. gada 25. oktobris UNESCO galvenā mītne, Parīze

DEKLARĀCIJA

Arhitektūras metu konkursi ir viens no efektīvākajiem veidiem, kā panākt izcilu sniegumu būvniecībā, vienlaikus ievērojot sabiedrības intereses. Šajos konkursos var iegūt labākās koncepcijas un priekšlikumus, kas izstrādāti atbilstoši konkrētai konkursa

programmai vai teritorijas labiekārtojuma projektam. Tā kā konkursi ir balstīti vienīgi uz piedāvāto risinājumu kvalitāti, kuros pievērsta īpašu uzmanību projektēšanas programmā izvirzītajiem mērķiem, konkursu rezultātā tiek iegūti augstvērtīgi risinājumi, kas sniedz ievērojamu labumu lietotājiem un uzlabo vispārējo dzīves un pilsētvides kvalitāti. Starptautiskā Arhitektu savienība (UIA) un Eiropas Arhitektu padome (ACE) mudina politikas veidotājus un valsts iestādes iekļaut arhitektūras metu konkursus publiskā iepirkuma likumos kā ieteicamu procedūru, lai rastu izcilus, ilgtspējīgus, atbildīgus un paliekošus risinājumus, kas dotu pienesumu gan pilsētvidei, gan sabiedrībai.

Arhitektūras metu konkursu procedūrās galvenā uzmanība tiek pievērsta projektiem un to kvalitātei. Arhitektūras, pilsētplānošanas un ainavu labiekārtošanas projektu konkursi ir lielisks veids, kā objektīvi un profesionāli izvērtēt vairākus priekšlikumus, lai atrastu labāko risinājumu konkrētam mērķim. Profesionāli un neatkarīgi žūrijas komisijas locekļi vērtē konkursa dalībnieku iesniegtos priekšlikumus atbilstoši konkursa nolikumā izvirzītajiem vērtēšanas kritērijiem. Konkursos galvenā uzmanība tiek pievērsta gan kvalitātei, jo žūrijas komisija pieņem lēmumus, pamatojoties vienīgi uz piedāvājuma kvalitāti, gan priekšlikumiem, jo pretendenti mērķis ir piedāvāt optimālus risinājumus, kuri ir īpaši izstrādāti konkrētai novietnei un pasūtītājam.

Pateicoties arhitektūras metu konkursiem, ir uzbūvētas vairākas kultūrvēsturiski nozīmīgas ēkas visā pasaulē, tostarp Sidnejas operas nams, Pompidū centrs, Francijas Nacionālā bibliotēka, Tokijas starptautiskais forums un Ēģiptes Nacionālā bibliotēka Aleksandrijā. Mēs aicinām valsts institūcijas un iestādes, kā arī privātā sektora pasūtītājus izmantot arhitektūras konkursus, lai iegūtu augstvērtīgus un kvalitatīvus risinājumus. Konkursi sniedz vairākas priekšrocības pasūtītājiem, konkursu dalībniekiem un sabiedrībai:

- **kvalitāte:** tiek iegūti kvalitatīvi arhitektoniskie un pilsēt būvnieciskie risinājumi;
- **inovācijas:** priekšlikumi ietver inovatīvus, ekonomiskus un ilgtspējīgus risinājumus;
- **pārskatāmība:** konkurss ir pārskatāms un nediskriminējošs, jo, iesniedzot priekšlikumus anonīmi, tiek panākta uzticamība un

sabiedrības uzticība, vienlaikus atbalstot godīgumu un iestājoties pret korupciju;

- **elastība:** konkursi ir piemēroti gan maziem, gan lieliem uzņēmumiem, gan pieredzējušiem pasūtītājiem, gan klientiem bez pieredzes;

- **garantēta kvalitāte:** augsti kvalificēti, profesionāli un neatkarīgi žūrijas komisijas locekļi kopā ar pasūtītāja pārstāvjiem vērtē priekšlikumus saskaņā ar iepriekš noteiktiem kritērijiem;

- **izmaksu efektivitāte un redzamība:** konkursa izmaksas veido aptuveni vienu procentu no kopējā būvniecībai atvēlētā budžeta, bet konkursa dalībnieki saņem atbilstošu atlīdzību par dalību;

- **sabiedrības līdzdalība:** iespēja iesaistīt iedzīvotājus apbūvētās vides izveidē, mudinot sabiedrību izteikt viedokli par vajadzībām un projektēšanas pieeju;

- **vienlīdzīgas iespējas:** visiem konkursa dalībniekiem ir vienlīdzīgas iespējas. Konkurss dod iespēju jauniem un mazpazīstamiem arhitektiem īstenot vērienīgus projektus, kā arī ļauj jauniem projektētājiem un arhitektiem nonākt profesionālajā apritē;

- **radošums:** konkursi dod iespēju pārbaudīt jaunas idejas, izstrādāt vairākus risinājumus konkrētam uzdevumam.

Eiropas Arhitektu padome un Starptautiskā Arhitektu savienība ir izstrādājušas detalizētas pamatnostādnes godīgu un pieejamu konkursu organizēšanai, kas ietver šādus aspektus:

- anonimitātes, pārskatāmības, vienlīdzīgas attieksmes un nediskriminācijas principi;
- žūrijas komisijas sastāvs un neatkarība;
- konkursa nolikuma būtība un apjoms;
- balvu fonds un atlīdzība dalībniekiem;
- autortiesības;
- strīdu risināšana.

Ir dažādi konkursu veidi un to rīkošanas prakse. Mums ir liela pieredze šajā jomā.

Neatkarīgi no izvēlēta konkursa veida, lai konkursa rezultāts būtu labs, ir jābūt *labam konkursa nolikumam, labai konkursa organizācijai un labai žūrijas komisijai.*

Tomass Vonjērs

Starptautiskās Arhitektu savienības (UIA) prezidents

Georgs Pendlis

Eiropas Arhitektu padomes (ACE) prezidents

2019. gadā sadarbībā ar LAS ir izsludināti 6 konkursi.

1. Mazstāvu daudzdzīvokļu dzīvojamo ēku komplekss Mārupē, Gaujas ielā 5, Gaujas ielā 5A, Gaujas ielā 5B, Gaujas ielā 5C.

2. Tūrisma un dabas izziņas objektu izveide un teritorijas labiekārtojums Latgales zoodārza teritorijā Vienības ielā 27, Daugavpili.

3. Dzintaru koncertzāles attīstība.

4. Latvijas Nacionālā teātra piebūve Simtgades alejā 3, Rīgā.

5. Salaspils kultūras nama «Enerģētīķis» pārbūve.

6. «GEMOSS» veikals-studija Rīgā, Brīvības ielā 111.

Viens plenērs «Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas struktūrvienību izvietojums novietnē «Tornakalns»».

LAS konkursu komisijā 2019. gadā aktīvi darbojās Edgars Bērziņš, Gatis Didrihsons, Gunta Grikmāne, Dace Kalvāne, Ingurds Lazdiņš, Juris Poga, Renārs Putniņš, Viktors Valgums jun.

Konkursa materiālus apkopoja Dace Kalvāne, Mg. arch.

Dalīta 1. vieta, «RUUME arhitekti» – rindu mājas pie Jaunās ielas.

3. vieta, «DIDRIHSONS UN DIDRIHSONS» – skats no jumta terases uz rindu māju apbūvi.

Dalīta 1. vieta, «MAAJA» – zaļais iekšpagalms.

METU KONKURSS «MAZSTĀVU DAUDZDZĪVOKĻU DZĪVOJAMO ĒKU KOMPLEKSS MĀRUPĒ, GAUJAS IELĀ 5, GAUJAS IELĀ 5A, GAUJAS IELĀ 5B, GAUJAS IELĀ 5C»

Adrese: Mārupe, Gaujas ielā 5, Gaujas ielā 5A, Gaujas ielā 5B, Gaujas ielā 5C.

Konkursa norises laiks: 21.12.2018.–28.02.2019. Konkursa pasūtītājs: SIA «Patrizia Mārupe».

Konkursa rīkotājs: SIA «EFTEN Capital». **Konkursa žūrija** Žūrijas komisijas priekšsēdētājs Viktors Savins. Žūrijas komisijas locekļi: Aida Skalberga, Kaspars Roga, Egils Rankis, Dace Kalvāne, LAS pārstāve, Uldis Balodis, LAS pārstāvis.

Konkursa atbildīgā sekretāre: Renāta Kaupasa.

Konkursa mērķis Radīt mūsdienu, funkcionālu mazstāvu dzīvojamo ēku kompleksu Mārupē,

kas ar apjomu, tā detalizāciju un mērogu organiski iekļaujas esošajā pilsētvidē, vienlaikus paliekot izteikts.

Konkursa priekšmets «Mazstāvu daudzdzīvokļu dzīvojamu ēku komplekss Mārupē, Gaujas ielā 5, Gaujas ielā 5A, Gaujas ielā 5B, Gaujas ielā 5C» pilsēt būvnieciskais un arhitektoniskais risinājums idejas skīču stadijā.

Konkursa vērtēšanas kritēriji:

- arhitektoniskā formu valoda un materiālu izvēle, inovatīvie risinājumi;
- funkcionālā racionalitāte un atbilstība projektēšanas programmai;
- pilsēt būvnieciskā kvalitāte, plūsmu organizācija un piedāvāto būvobjektu iekļaušanās pilsētvides mērogā atbilstoši noteiktajiem skatu punktiem;
- tehniski ekonomiskās daļas novērtējums un ekonomiski racionāls projekta risinājums;
- apbūves ieceres teritorijas labiekārtojuma un vides nosacījumu kvalitāte.

Konkursā iesniegto darbu skaits: 15.

Saskaņā ar darbu kopējo vērtējumu un minimālo atšķirību starp diviem labākajiem priekšlikumiem, žūrijas komisija nolēma piešķirt **divas 1. vietas** un godalgu EUR 8 500 (astoņi tūkstoši pieci simti eiro) apmērā katram darbam ar devīzi **JUM711** un **UPE001**. Trešo vietu žūrijas komisija piešķir darbam ar devīzi **MARO19**.

Darbā ar devīzi **JUM711** (SIA «**RUUME** arhitekti»), projekta autori Līva Nordmane, Liene Adumāne-Vāvere, Oskars Vāvere, Mārtiņš Rusiņš, Sandra Sinka, Olga Trebuhina; Oskars Elksnis) arhitektūra ir mūsdienīga un atbilstoša vides kontekstam. Pozitīvi vērtējama Mārupes apbūves «auduma» pilsēt būvnieciskā analīze. Apbūves izvietojuma konfigurācija veido praktiski noslēgtu apbūvi pa kvartāla perimetru. Rindu ēkas izvietotas teritorijas austrumu daļā. Šāds ēku izvietojums teritorijā nodrošina komfortablu mikrovidi iekšpagalmos, kuri aizsargāti no valdošajiem vējiem. Daudzdzīvokļu ēku autostāvvietas izvietotas gar ielu, atbrīvojot iekšpagalmus zaļajai/rekreācijas zonai. Piedāvājumā domāts par bērnu rotaļu laukumiem, vides pieejamību, velosipēdu stāvvietām, atkritumu konteineru izvietojumu, mazajām arhitektūras formām un apstādījumu koncepciju konkursa teritorijā. Pozitīvi vērtējama dzīvzogu izveide privāto rekreācijas zonu atdalīšanai no publiskās ārtelpas.

Arhitektoniski lakoniski, labi proporcionēti būvobjekti, atraktīva fasāžu apdares materiālu un kolorīta izvēle. Dzīvokļu plānojumi atbilstoši un pietiekami racionāli visiem tipiem. Projekts veidots ideālā balansā starp ekonomiskajiem rādītājiem un prasībām pret kvalitatīvu pilsētvidi. Projekta piedāvāto četru atbilstības kārtu loģistika ir viena no labākajām, kā arī nākamo kārtu būvniecība minimāli ietekmēs gatavo ēku iedzīvotājus.

Darbs ar devīzi **UPE001** (SIA «**MAAJA**»), projekta autori Edijs Levins, Agnese Stasūne, Vita Škapare) ir oriģināls un moderns mazdzīvokļu

apjoma kompozīcijas priekšlikums ēku izvietojumam un orientācijai kvartālā un plānojuma principiem. Risinājums atbilst apkārtējās vides kontekstam un mērogam ar mūsdienīgu arhitektūru, simpātisku būvobjektu un fasāžu detalizāciju. Inovatīvi risinātas ēkas ar komercplatību pirmajā stāvā un dzīvokļiem otrajā stāvā, kāpnes izmantojot kā dalījumu starp šīm funkcijām. Veiksmīgi risināti dzīvokļu plānojumi, ir paredzēta velonovietne, ir nodrošināta vides pieejamība 1. stāvam. Piedāvājumā ir daudz interesantu un inovatīvu ideju, piemēram, atraktīvi risinātas daudzdzīvokļu ēku ziemeļu fasādes, izvietojot logu aila atbilstoši kāpņu laidiem, vienlaikus dodot dienas gaismu kāpņu telpā. Fasāžu apdarē lietoti augstvērtīgi materiāli - lapegles dēļu apdare, koka-stikla fasādes sistēma, vieglbetona paneļi ar reljefu. Izveidota interesanta iekškvartāla telpa un saņiegta laba sadarbība ar apkārtnes apbūves mērogu un raksturu. Teritorijas labiekārtojums iekškvartālā veidots Z-D virzienā kā «plūstoša upe», brīvās formās, ar apzaļumojumu un mazajām arhitektūras formām. Autostāvvietas nodalītas ar zaļumiem, atstājot pietiekami plašu vietu rekreācijai, sportam un bērnu spēļu laukumam. Projekts viegli realizējams kārtās.

Darbā ar devīzi **MARO19** (SIA «**DIDRIHSONS UN DIDRIHSONS**»), projekta autori Ventis Didrihsons, Kaspars Lauga, Ivo Kalvelis, Andris Gudiņš) piedāvāts pilnīgi oriģināls redzējums apbūves risinājumam/teritorijas plānojumam, ar divu veidu līdzīgu būvobjektu kompozīciju, kas ar savu raksturu atbilst pilsētvides situācijai un harmoniski iekļaujas Mārupes teritorijas apbūves kontekstā. Projekts ir netipisks un inovatīvs, ar mūsdienīgu arhitektūras formu valodu un pievilcīgu ēku veidolu, saglabājot esošās vides vērtības, humāno mērogu, piedāvājot rindu ēkas blokēt pa četrām - «quadrohaus». Dzīvojamu vienību plānojums ir pārdomāts un loģisks. Pozitīvi vērtējama autotransporta plūsmas organizācija pa ārējo teritorijas perimetru, veidojot servitūtu ceļu jeb t.s. «living street» ar 3,5 m platu ielu un autostāvvietu izvietojumu pie ielas, tādējādi izvairoties no tranzīta kustības un atstājot iekškvartālu rekreācijai ar labiekārtotu promenādi, bērnu spēļu laukumu, ūdens tilpni un dārzu. Piedāvājumā paredzēts izveidot diķi, kas vienlaikus būtu gan publiskās ārtelpas fokusa punkts, gan lietus ūdens apsaimniekošanas elements. Ari daudzdzīvokļu ēkām paredzēti nelieli prieksdārzi. Labs un drosmīgs arhitektu darbs.

METU KONKURSS «TŪRISMA UN DABAS IZZIŅAS OBJEKTU IZVEIDE UN TERITORIJAS LABIEKĀRTOJUMS LATGALES ZOODĀRZA TERITORIJĀ»

Adrese: Daugavpili, Vienības ielā 27.

Konkursa norises laiks: 26.04.-12.08.2019.

Konkursa pasūtītājs: Daugavpils pilsētas dome.

Konkursa žūrija Žūrijas komisijas priekšsēdētājs Jānis Dukšinskis, priekšsēdētāja vietnieks Mihails Pupiņš. Žūrijas komisijas locekļi: Inga Ancāne, Valdis Muižnieks, Anna Boroduļina, Ilze Didrihsone, LAS pārstāve, Inguņa Kokina.

Konkursa atbildīgā sekretāre: Ilga Leikuma.

Konkursa mērķis Iegūt arhitektoniski augstvērtīgu un funkcionāli pārdomātu, tehniskajai specifīkacijai un normatīvajos aktos noteiktajām prasībām atbilstošu un ekonomiski pamatotu tūrisma un dabas izziņas objektu izveides un teritorijas labiekārtojuma Latgales zoodārza teritorijā Vienības ielā 27, Daugavpili, metu.

Konkursa priekšmets Tūrisma un dabas izziņas objektu izveides un teritorijas labiekārtojuma Latgales zoodārza teritorijā Vienības ielā 27, Daugavpili, meta izstrāde, ievērojot tehniskajā specifīkacijā noteiktās prasības.

Konkursa vērtēšanas kritēriji:

- arhitektoniskais risinājums, idejas oriģinalitāte, objekta atbilstība videi un izmantošanas mērķim;
- funkcionalitāte un telpu plānojums;
- teritorijas zonējums un labiekārtojums;
- konstruktīvais un tehniskais risinājums;
- energoefektivitāte un lietotie materiāli, to atbilstība ēkas funkcijai;
- finanšu ekonomiskie rādītāji.

Konkursa novietnes īss raksturojums

Projekta ietvaros paredzēts izbūvēt divas ēkas Latgales zoodārza Džungļu pasaules ekspozīcijai un Purvārija ekspozīcijas izveidei, kā arī iegūt iespējami labāko risinājumu tūrisma un dabas izziņas objektam un teritorijas labiekārtojumam Latgales zoodārza teritorijā Vienības ielā 27, Daugavpili.

Konkursā iesniegto darbu skaits: 5.

Pamatojoties uz metu konkursa nolikumu, žūrijas komisija noraidīja metu ar devīzi YNL285 kā neatbilstošu nolikumā izvirzītajām prasībām, jo meta priekšlikums paredz apbūvēt zemes vienību, kas meta ietvaros netika paredzēta tūrisma un dabas izziņas objektu izveidei un teritorijas labiekārtojumam. Žūrijas komisija vienojās vērtēšanai virzīt metu piedāvājumu ar devīzēm Z0001, DZ19 un VĒJŠ NIEDRĒS.

Žūrijas komisija nolēma metu konkursā **1. vietu** un godalgu EUR 5 000 (pieci tūkstoši eiro) apmērā piešķirt metam ar devīzi **Z0001**, dalītu 2. vietu un godalgu EUR 1 500 (viens tūkstošis pieci simti eiro) apmērā katram piešķirt metiem ar devīzi **DZ19** un **VĒJŠ NIEDRĒS**. Mets ar devīzi **Z0001** (piegādātāju apvienība «**Tris arhitektūra**» un «**Sudraba Arhitektūra**») vislabāk iederas kopējā pilsētvidē, kur respektēta purva klātbūtne un esošā apbūve. Piedāvāti ļoti interesanti apdares risinājumi. Ideja darbojas kā viens komplekss, kuru vajadzētu tikai nedaudz uzlabot. Arhitektoniski skaidra un viengabalaina kompleksa kompozīcija, kurā viena ass apvieno esošo ēku ar

1. vieta, «**Tris arhitektūra**» un «**Sudraba Arhitektūra**» - Latgales zoodārza ansamblis skatā no purva laipas.

Dalīta 2. vieta, PS zgt - skats uz Purvārija ēku.

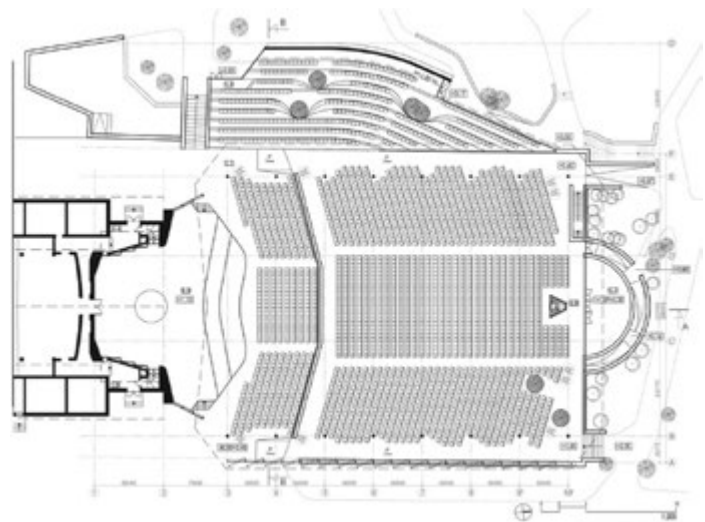

Dalīta 2. vieta, «DEPO projekts» - Džungļu pasaules ēkas vizualizācija.

projektējamajām. Robežlinija starp apbūvi un aizsargājamo ainavisko vidi - vienkāršas, geometriskas formas apjomi un eksterjera dizains. Fasāžu apdarē lietotie materiāli, to kompozīcija un tonālā krāsu gamma veiksmīgi veido pāreju no taisno liniju būvobjektu formas uz rūpīgi pārdomātiem labiekārtojuma elementiem un kāpina kontrastu starp ārtelpu un iekštelpu ekspozīcijām. Apjomu forma nodrošinās racionālu un ekonomisku būvniecību, kā arī ēkas energoefektivitāti (gandrīz nulles enerģijas ēka), kas samazinās tās uzturēšanas izmaksas ekspluatācijā. Racionālais apjoms kā ietvars nemazina iespēju veidot ekspozīciju, ievērojot Latgales zoodārza ekspozīcijas veidošanas pamatprincipus. Laipas taisnā linija, kas labi nodrošina vides pieejamību un mierīgu pastaigu, pēc žūrijas domām, papildināma ar paralēli tai izveidotu ārtelpas ekspozīciju, lai veidotu aktīvās novērošanas iespējas, ievērojot zoodārza pieņemtos ekspozīcijas veidošanas pamatprincipus arī ārtelpā. Apsveicama autoru attieksme un fokusēšanās dabas vērtību, dabas resursu saglabāšanas un vides pieejamības jautājumu risināšanā. Metā ar devīzi **DZ19** (dalībnieks **PS zgt**) risināts korekts teritorijas plānojums, precīzi ievērojot projektēšanas robežu; būvobjektu izvietojums mazina ar augstu gruntsūdens līmeni saistītos būvniecības riskus. Novērtējams ir

zonu dalījums personālam un apmeklētājiem, kas neuzkrītoši savienots ar segtu saimniecības pagalmu. «Uzsēdinot» ģeometrisku formu uz mākslīgi radīta reljefa, autoriem izdevies panākt interesantu telpu ēkas cokola līmenī, bet šī telpa un tiltiņu tīkls ap voljēriem distancē dzīvniekus no apmeklētājiem, un šķietami radītā brīvība padara tos par dzīvnieku eksponātiem sterilā apjomā ar skatu uz pilsētu. Semantiski ēka atgādina izklaides centra arhitektūru, kurā apmeklētājs ir skatītāja lomā. Tas nerodina iztēli par dabas izziņāšanas objektu un stipri attālinās no Latgales zoodārza ekspozīcijas veidošanas pamatprincipiem. Arhitektoniskais tēls balstīts dabas formu stilizācijā: kolonnas – koki, fasādes apdare ar vītēnājiem – lapotne. Atsakoties no stiklotām fasādēm (tās ļoti apgrūtina iekštelpas izveidi atbilstoši Latgales zoodārza ekspozīcijas veidošanas pamatprincipiem, un energoefektivitātes sasniegšana stiklota kuba apjomā normatīvajos aktos noteiktajā līmenī būs milzīgs un finansiāls izaicinājums), arhitektūra zaudēs vienu no svarīgākajiem izteiksmes līdzekļiem – caurskatāmās plaknes un sarežģītos inženierisinājumus, un stikla pārsegumu balstošās fraktāla formas kolonnas un tajās integrētā ventilācijas sistēma kļūs nepamatota un neattaisnoti dārga. Meta ar devīzi **VEJŠ NIEDRĒS** (SIA «DEPO projekts») priekšlikums paredz interesantas un saturīgas ekspozīcijas izveides idejas, piedāvājot apmeklētājiem izziņāt un pētīt ekspozīciju arī ar citām, tradicionāli apskatē neiesaistītām maņām, bet to realizācija varētu būt nesamērīgi sarežģīta. Projekts pieteikts ar interesantu

2. vieta, «VINCENTS arhitektūra» – Dzintaru koncertzāles kopskats un sēdvietu plānojums.

konceptu par ūdens nozīmi dažādās ekosistēmās, diemžēl māksliniecisko tēlu veido vāji nokopētas, arhitektūras valodā neizteiktas dabas formas. Dažādiem un savā starpā nesaistītiem izteiksmes līdzekļiem izveidoti divi izteikti apjomi, kuru dēļ koncepcija «pazudusi tulkojumā». Nav atrastas veiksmīgas arhitektūras formas, līdz ar to plānotā ēka ir pretrunā ar esošo zoodārza ēku un ar blakus esošo Esplanādes apkaimes mikrorajona apbūvi. Ēkas arhitektūra iekļauj daudz sarežģītu, neregulāru līniju, kas varētu sagādāt problēmas realizācijā. Projekta autori teritorijas labiekārtojumu, pieplidū ar funkcijām ārtelpā, ar daudz dažādiem atpūtas un izziņas laukumiem, kur katrs apmeklētājs var atrast sev tikamu nodarbi, risinājuši uz fiziskai

personai piederoša gruntsgabala rēķina... Purvārija («brunūrupuča») ēka ir iesēdināta pārāk dziļi purvā, kas liek apšaubīt tās izbūves iespējamību. Iespējams, šī projekta realizācija visagresīvāk ietekmētu purva teritoriju, jo prasītu būtiskus reljefa pārveidojumus, varbūt pat daļēju purva nosusināšanu būvdarbu laikā.

METU KONKURSS «DZINTARU KONCERTZĀLES ATTĪSTĪBA»

Konkursa norises laiks: 04.04.-05.07.2019. Konkursa pasūtītājs/rikotājs: Jūrmalas pilsētas dome.

Konkursa žūrija Žūrijas komisijas priekšsēdētāja Rita Sprōģe. Žūrijas komisijas locekļi: Vita Zvejniece, Gundega Ose, Dace Briede,

Guntars Ķīrisis, Juris Dambis, Uldis Balodis, LAS pārstāvis, Miķelis Putrāms, LAS pārstāvis, Dzintars Jaunzems.

Konkursa atbildīgais sekretārs: Deniss Piļkevičs.

Konkursa mērķis Iegūt arhitektoniski un funkcionāli pārdomātu, Nolikumā un Projektēšanas programmā ietvertajām prasībām atbilstošu un ekonomiski pamatotu metu «Dzintaru koncertzāles attīstība».

Konkursa priekšmets Apbūves, pārbūves un labiekārtojuma iecere, kas attēlo kompleksu Dzintaru koncertzāles, tajā esošo objektu un tam pieguļošās teritorijas attīstību. Apbūves iecerei jāietver arhitektoniskie un funkcionālie Dzintaru koncertzāles un tajā esošo un plānoto objektu risinājumi un teritorijas kopējā ģenerālplāna attīstības priekšlikumi. Konkursa risinājuma mērķis ir telpiski un funkcionāli apvienot vienā teritorijā esošos, dažādos laikmetos uzbūvētos objektus, pasvītrotot un izceļot katra kultūrvēsturisko izcilību un nozīmi, likvidējot pašreizējo arhitektūras un dizaina elementu nesaderību un vienojot Dzintaru koncertzālē un tam pieguļošajā teritorijā esošos objektus daudzfunkcionālā kultūras telpā.

Konkursa vērtēšanas kritēriji:

arhitektoniskā risinājuma kvalitāte, būvapjomu un fasāžu izteiksmība, idejas oriģinalitāte, funkcionālais, telpiskais plānojums un energoefektivitāte, vides pieejamība; inženiertehniskie risinājumi; Dzintaru koncertzāles teritorijas un parka labiekārtojuma koncepcija, mazās arhitektūras formas.

Konkursā iesniegto darbu skaits: 5.

Žūrijas komisija nolemj piešķirt **2. vietu** un godalgu EUR 7500 (septiņi tūkstoši pieci simti eiro) darbam ar devīzi **DXIX 9999**, kā arī piešķirt maksājumu par daļu konkursā dalībniekiem ar devīzēm DUN111, JPD019 un MDB153 - EUR 4000 (četri tūkstoši eiro) katram.

Darba ar devīzi **IXIX 9999** (SIA «VINCENTS Arhitektūra») vasaras zāles pārbūve lielā mērā realizē programmas uzstādījumus un kopumā atbilst mantojuma saglabāšanas koncepcijai. Zāles oriģinālais pārsegums tiek mainīts tikai zāles noslēguma daļā, kopforma un struktūra tiek saglabāta. Zāles koka griestu struktūras, akustisko atstarotāju/izkliedētāju elementu pārveidojumi risināti mantojuma aizsardzības prasību pielaujamās robežās. Jaunizveidotās atdalosās stiklotās sienas ir transformējamas un rada iespēju tās atvērt dažādos leņķos, tādējādi saglabājot zināmu zāles atvērtību un brīvdabas efektu. Sienas konstrukcija ir pašnesoša, un tās tehniskais risinājums ir tehniski realizējams tuvu metā atspoguļotajam. Skatuves zonas platība visā pilnībā neatbilst programmas prasībām, bet to var izveidot kā atbilstošu, atsakoties no daļas sēdvietu. Sēdvietu pārbūve realizē programmas prasības, VIP zonas pārbūve par sēdvietām, no kurām ir uzlabots skats uz skatuvi, vērtējama pozitīvi.

Satelīt būvju fasāžu risinājumi varētu būt izteiksmīgāki un kontekstam vairāk atbilstoši. Pārbūves risinājumi dod iespēju realizēt vairākus scenārijus gan elektro, gan dabiskajai apskāpošanai, kas kopumā atbilst programmas prasībām un lielā mērā saglabā zāles vizuālo tēlu, kā arī akustiskās kvalitātes. Labiekārtojuma koncepcija, lai gan zināmā mērā ievēro programmas prasības, kopumā neatrisina labiekārtojumu un publisko kustību pietiekami, arhitektūras mazo formu risinājumi nav pietiekami pārliecinoši. Darbs kopumā vērtējams kā pragmatisks un realizējams, ar skaidri nolasāmām pamatidejām.

4. METU KONKURSS «LATVIJAS NACIONĀLĀ TEĀTRA PIEBŪVE SIMTGĀDES ALEJĀ 3, RĪGĀ».

Adrese: Simtgades aleja 3, Rīga.

Konkursa norises laiks: 22.05.-09.09.29019.

Konkursa pasūtītājs: Rīgas domes Īpašuma departaments.

Konkursa žūrija Žūrijas komisijas priekšsēdētājs Jānis Dripe, priekšsēdētāja vietnieks Oļegs Burovs. Žūrijas komisijas locekļi: Ojārs Rubenis, Viesturs Brūzis, Uldis Balodis, LAS pārstāvis, Guntis Grabovskis, LAS pārstāvis, Juris Dambis, Juris Šumeiko.

Konkursa atbildīgā sekretāre: Arta Goldberga.

Konkursa mērķis Iegūt arhitektoniski augstvērtīgu un funkcionāli pārdomātu, Nolikumā un Projektēšanas programmā ietvertajām prasībām atbilstošu un ekonomiski pamatotu metu Latvijas Nacionālā teātra piebūvei Simtgades alejā 3, Rīgā, kas ir konstruktīvi savienota ar esošo teātra ēku Kronvalda bulvārī 2, Rīgā, kā arī iegūt labiekārtotu teritoriju, akcentējot kanāla apstādījuma zonu.

Konkursa objekts Piebūve Latvijas Nacionālā teātra ēkai, kas konstruktīvi savienota ar esošo teātra ēku Kronvalda bulvārī 2, Rīgā. Apbūves iecerei/metam jāietver jaunbūvējamās teātra ēkas arhitektoniskie risinājumi un teritorijas kopējā ģenerālplāna attīstības koncepcija atbilstoši pilsēt būvnieciskajai situācijai.

Konkursa vērtēšanas kritēriji:

- arhitektoniskā risinājuma kvalitāte;
- konkursa objekta teritorijas plānojums.

Konkursa novietnes un uzdevuma īss raksturojums Teātra ēka ir brīvstāvoša celtne, kas atrodas kvartālā starp Kronvalda bulvāri, Krišjāņa Valdemāra ielu un Simtgades aleju, ZR daļā tai piekļaujas Pilsētas kanāls un Kronvalda parks. Piekļuve teātrim tehniskām vajadzībām – kravas autotransportam un personāla transportam – ir no Kronvalda bulvāra puses, bet teātra apmeklētājiem – no galvenās ieejas Krišjāņa Valdemāra ielā. Teātrim nav apmeklētāju autostāvvietas. Plānota jauna daudzfunkcionāla skatītāju zāle (Black Box) 350 skatītāju vietām ar attiecīgu funkcionālo nodrošinājumu un no esošajām teātra telpām pārceļamas darbnīcas, dekorāciju un rekvizītu noliktavas.

Konkursā iesniegto darbu skaits: 12.

Žūrijas komisija nolēma piešķirt **1. vietu** un godalgu EUR 12 000 (divpadsmit tūkstoši eiro) apmērā metam ar devīzi **TTTT1111**, 2. vietu un godalgu EUR 8 000 (astoņi tūkstoši eiro) apmērā darbam ar devīzi **LNTPO909**, 3. vietu un godalgu EUR 4 000 (četri tūkstoši eiro) apmērā darbam ar devīzi **TE44TR15**. Žūrijas komisija nolēma piešķirt veicināšanas prēmiju EUR 1200 (viens tūkstotis divi simti eiro) apmērā pieciem darbiem ar devīzēm MORE2019 (arhitektu birojs NRJA), VIKTOOR5 (Piegādātāju apvienība SIA «GRAF X» un SIA «LAUYOUT»), LVNT2118 (Piegādātāju apvienība SIA «MARK arhitekti» un SIA «Mailitis A.I.I.M. »), CSBN2019 (SIA «Sestais stils») un ZLKT1555 (SIA «ARHIS arhitekti»).

Mets ar devīzi **TTTT1111** (SIA **AB3D**) ir viens no metiem, kurā pietiekami labi atrisināti teātra telpu funkcionālie risinājumi savienojumā ar pārdomātu telpisko veidolu. Projekts izceļas ar korektu un smalkjūtīgu piebūves risinājumu attiecībā pret vēsturisko ēku. Labi savienota vecā un jaunā piebūve Kronvalda bulvāra pusē. Žūrijas komisija augstu novērtēja priekšlikuma profesionālās izstrādes kvalitāti un lakonisko arhitektoniskās izteiksmes valodu. Fasāžu risinājumam varētu būt labāka detalizācija un detalizētāks lietojamo apdares materiālu un risinājumu skaidrojums. Teātra funkcionālajam risinājumam ir virkne trūkumu, kas novēršami, saglabājot kopējo priekšlikumā ietvertoto risinājuma struktūru. Labiekārtojums un apmeklētāju ieejas zona ir atrisināta atbilstoši programmas prasībām. Laba publiskās zonas vizuālā sasaiste ar ielas un parka telpu.

Mets ar devīzi **LNTPO909** (piegādātāju apvienība «**Tris arhitektūra**») un «**Sudraba Arhitektūra**») ir projekts ar optimālu piebūves platību – 6072,3 m². Kaut gan projekts sastāv no 12 planšetēm, nav atrisināts projektēšanas uzdevumā dotais galvenais uzdevums – paplašinot teātra ēku, nodrošināt tās nevainojamu funkcionālāti. Jaunais būvprojoms labi iederas pilsētvidē, fasādē tektoniski interesanti risināta, kas pauž neikdienišķas publiskas ēkas funkciju, vienlaikus iejūtīgi harmonē ar vēsturisko Latvijas Nacionālā teātra ēku. Turpinot projektu, būtu nepieciešams pilnveidot ēkas funkcionalitāti, tomēr nav pārliecības, ka ēkas veidols saglabās metā piedāvātās kvalitātes.

Mets ar devīzi **TE44TR15** (SIA «**Lauder Architects**») ir projekts ar optimālu piebūves platību – 7557 m². Plānojumā atrisināti projektēšanas programmas dotie uzdevumi, tomēr fasāžu risinājums ir pārlieku eklektisks un tendenciozs, tam pietrūkst pietātes un smalkjūtīgas atieksmes pret vēsturisko ēku un atrašanās vietu pilsēt būvnieciskajā ansambli. Šāda pieeja nerada skaidru priekšstatu par autoru attieksmi pret vēsturisko ēku un tās arhitektūras vērtībām. Tas kopumā attiecas arī uz atrašanās parka zonā un Rīgas vēsturiskā centra

pilsēt būvnieciskajā ansambli. Black box zāles apjoms «Kronis visiem», kas tiek piedāvāts kā jauna vietzīme, nedod pilnīgu pārliecību par tā īpašajām telpiskajām kvalitātēm, lai tas kļūtu par vienu no Rīgas identitātes zīmēm.

METU KONKURSS «SALASPILS KULTŪRAS NAMA «ENERĢĒTIKIS» PĀRBŪVE».

Adrese: Skolas iela 2, Salaspils, Salaspils novads, LV-2121.

Konkursa norises laiks: 11.06.-09.09.2019.

Konkursa pasūtītājs: Salaspils novada dome

1. vieta, AB3D - skats uz Latvijas Nacionālā teātra jauno piebūvi no kanāla puses.

3. vieta, «Lauder Architects» priekšlikums.

2. vieta, «Trīs arhitektūra» un «Sudraba Arhitektūra» priekšlikums.

Konkursa žūrija Žūrijas komisijas priekšsēdētājs Raimonds Čudars. Žūrijas komisijas locekļi: Mareks Kalniņš, Raivis Anspaks, Sandra Krēslīņa, Daiga Veinberga, Dace Griķe, Jānis Šrēders, Laura Puķe, Mihails Rogals, Viktors Valgums, LAS pārstāvis.

Konkursa atbildīgā sekretāre: Inese Apine.

Konkursa mērķis Iegūt laikmetīgu un arhitektoniski izteiksmīgu, funkcionāli augstvērtīgu, ilgtspējīgu, tehniski un ekonomiski pamatotu esošās kultūras nama «Enerģētīkis» ēkas un piegulošās teritorijas risinājumu.

Konkursa uzdevumi:

- daudzfunkcionāls un racionāls telpu un teritorijas plānojums;

- lakonisks, apkārtējās pilsētvides kontekstam atbilstošs ēkas arhitektoniskais risinājums;
- energoresursus taupoša ēka un teritorija, sabalansējot būvniecības un uzturēšanas izmaksas;
- teritorijas labiekārtojums un apstādījumu struktūra - ekoloģiski, videi draudzīgi risinājumi ar izglītojošu funkciju;
- racionāla satiksmes organizācija;
- objekta funkcionālā sasaiste ar apkārtējām ielām un iekļaušana pilsētas apstādījumu struktūrā.

Konkursa vērtēšanas kritēriji:

- arhitektoniskā risinājuma atbilstība pilsētvides kontekstam, idejas oriģinalitāte;
- ēkas funkcionālais plānojums;
- ēkas funkcionālā sasaiste ar pilsētvidi un teritorijas labiekārtojuma risinājumi;
- energoresursus taupošas ēkas risinājumi.

Konkursa novietnes īss raksturojums Objekta teritorija robežojas ar Daugavas ielu ZA pusē, ar sabiedriskā transporta (autobusa) galapunkta teritoriju R pusē un ar skvēra teritoriju Z pusē. R pusē robežai piekļaujas arī SIA «Narvesen» piederošs zemes gabals ar kiosku un nojumi. 2014. gadā izstrādāts būvprojekts k/n «Enerģētīkis» ēkas un teritorijas pārbūvei.

2017. gadā uzsākti būvdarbi atbilstoši augstāk minētajam projektam, bet 29.05.2017. būvdarbi tika apturēti, jo demontāžas laikā esošās plašas progresēja. 2018. gadā veikta demontētās ēkas daļas konservācija

1. vieta, «Arhitekti Edijs Levins, Agnese Stasūne, Iveta Lūse» - Salaspils kultūras nams «Enerģētīkis».

2. vieta, «MARK arhitekti» - priekšlikuma skats no Skolas un Lauku ielas stūra.

Konkursā iesniegto darbu skaits: 6. Žūrijas komisija vienbalsīgi nolēma piešķirt **1. vietu** un godalgu EUR 9 000 (deviņi tūkstoši eiro) apmērā darbam ar devīzi **SALA0001**. Otro vietu un godalgu EUR 6 000 (seši tūkstoši eiro) apmērā žūrijas komisija piešķīra metam ar devīzi **SALA2020**. Trešo vietu žūrijas komisija nolēma nepiešķirt. Metā ar devīzi **SALA0001** (personu apvienība «Arhitekti Edijs Levins, Agnese

1. vieta, NRJA – skats uz «Gemoss» veikala-studiju no Jaunās Ģertrūdes baznīcas.

▲ Autori «Didrihsons arhitekti» – Brīvības ielas 111 fasāde.

☑ Autori «SZK un Partneri» – skats uz «Gemoss» veikala-studijas ēkas apjomu.

Stasūne, Iveta Lūse»), respektējot esošā apjoma arhitektūru, ir radīts veiksmīgs kompromiss, padarot objektu mūsdienīgu un atraktīvu. Kopumā priekšlikums ir funkcionāli pamatots un ilgtspējīgs. Rekomendēts pārskatīt aizskatuves daļas plānojumu, un veicami nelieli uzlabojumi teritorijas labiekārtojuma struktūrā, kas saistīti ar vides pieejamību. Jāpārskata stāvvieta novietojums cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Pozitīvi vērtējams, ka darba autori ir saglabājuši esošo ēkas apjomu un raksturu, padarot to mūsdienīgi atturīgu un elegantu. Gaišo un tumšo toņu pretstats kombinācijā ar koka tekstūras materiāliem rada skandināviski pievilcīgu telpisko iespaidu. Šis ir vienīgais konkursa darbs, kurā paredzētas ģērbtuves nodarbību zālēm, un telpu programma ir atbilstoša konkursa projektēšanas programmā

prasītajam. Teritorijas labiekārtojumā autori integrējuši esošos labiekārtojuma elementus (bērnu rotaļu laukumu) un nodrošinājuši galvenās apmeklētāju un tranzīta plūsmas. Diskutabls ir piedāvātais risinājums ar limeņa starpību ar pakāpieniem pa visu objekta publiskās zonas fronti, jo pandusi ir paredzēti tikai divās vietās atstatu no galvenajām apmeklētāju plūsmām.

Metam ar devīzi **SALA2020** (SIA «**MARK Arhitekti**») ir intriģējošs apjoma risinājums, labi pārskatāma funkcija un apmeklētāju plūsmas virzība. Haotiska un smagnēja apjomu kompozīcija. Lielās dolomīta apdares virsmas rada brutālisma pieskaņu. Pievienota apjomīga teritorijas analīze un ļoti izvērsta labiekārtojuma detalizācija. Funkcionālajā shēmā un labiekārtojuma principos nepieciešami nelieli uzlabojumi. Diskutabls paredzēto autostāvvietu apjoms.

Neraugoties uz to, ka dolomīta apdare uzsver objekta kā kultūras objekta nozīmi un akcentē to apkārtējā pilsētvidē, apjomu struktūra un stikloto virsmu izvietojums nedod skaidru priekšstatu par galveno ieeju objektā. Ēkas lielo apjomu/paralēlskaldņa kārtrojums kombinācijā ar monotono dolomīta apdari rada brutālu un nedaudz nomācošu iespaidu.

Funkcionāli veiksmīgi ir atrisināta aizskatuves shēma, nodrošinot piekļuvi skatuvei pa visu perimetru, taču līmeņu starpības problemātika reducē ērtu šīs zonas lietojumu. Otrā stāva vestibulā ar ātriju paredzēta tikai virsgaisma, veidojot blīvu ārsienu, kas atņems ēkas lietotājiem vizuālo saikni ar ārtpelpu. Vestibila sienas iestiklojums mazinātu arī fasādes masīvo daļu ipatsvaru.

Teritorijas labiekārtojumā ir integrēts esošais rotaļu laukums, nodrošināti galvenie gājēju plūsmu virzieni, veikta izvērsta apkārtējās teritorijas analīze, taču limeņu starpība ar atbalststienām un trepēm gar visa objekta publiskās zonas fronti uztverama kā šķērslis. Vides pieejamība no rietumu puses nav nodrošināta vispār.

SLĒGTS METU KONKURSS «GEMOSS- VEIKALS-STUDIJA RĪGĀ, BRĪVĪBAS IELĀ 111.»

Adrese: Rīgā, Brīvības ielā 111. Konkursa norises laiks: 27.08.-11.11.2019. Konkursa pasūtītājs/rikotājs: SIA «Gemoss» **Konkursa žūrija** Žūrijas komisijas priekšsēdētāja Ieva Treija. Žūrijas komisijas locekļi: Kaspars Dombrovskis, Lolita Sarma, Juris Dambis, Andris Kronbergs, LAS pārstāvis. **Konkursa atbildīgā sekretāre:** Dace Kalvāne.

Konkursa mērķis Iegūt iespējami labāko un ekonomiski pamatotāko ēkas Rīgā, Brīvības ielā 111 apbūves ieceri, ar piemērotāko funkcionāli arhitektonisko risinājumu «Gemoss» veikala-studijas vajadzībām,

ievērtējot konkursa nolikumu un projektēšanas programmu.

Konkursa priekšmets Apbūves iecere, kas atspoguļo piemērotāko arhitektonisko risinājumu nākotnes attīstības vizījai «Gemoss» veikala-studijas ēkai Rīgā, Brīvības ielā 111. Rikotāja uzaicinātie pretendenti:

- Andis Silis/«SZK un Partneri», SIA;
- Gatis Didrihsons/«Didrihsons arhitekti», SIA;
- Uldis Lukševics/NRJA, SIA.

Konkursa vērtēšanas kritēriji:

- konkursa objekta arhitektoniskais risinājums, vizuālā tēla atbilstība pilsētvidei un uzņēmuma darbībai, tā oriģinalitāte, «Gemoss» «vizītkarte»;
- «Gemoss» veikala-studijas telpu funkcionalitāte, tehniskie priekšlikumi;
- plūsmu organizācijas loģistika, t.sk., piegāde. Teritorijas labiekārtojuma risinājumi, autostāvvietu izvietojums;
- apbūves ieceres novitātes, ilgtspējīgie risinājumi, ekonomiskais lietderīgums.

Konkursa novietnes īss raksturojums Lai izveidotu ekskluzīvu vidi preču ekspozīcijai ar neliela apjoma kafējnicu meistarklasēm un demonstrācijām «Gemoss» veikalam-studijai, nepieciešams pārplānot esošo ēku Brīvības ielā 111, optimizējot izmantojamās platības, papildus paredzot telpas birojam un izveidojot jaunas telpas dzīvoklim ar atbilstošu inženiertehnisko infrastruktūru.

Konkursa iesniegto darbu skaits: 3.

Žūrijas komisija vienbalsīgi lemj par darbu ar devīzi **Just Nature** (arhitektu birojs **NRJA**) piedāvājumu kā par veiksmīgāko ideju konkrētai pilsētvidei ar daudzsoļošu pilsētniecisko attīstību, kas realizācijas gadījumā var kļūt par atpazīstamu vietzīmi un uzņēmuma «vizītkarti». Darbs ar devīzi Just Nature kopumā ir veiksmīgākā un atbildīgākā ideja konkrētai pilsētvidei ar daudzsoļošu pilsētniecisko attīstību un atbilst konkrētajam konkursa nolikumam, izpildot prasību par esošā būvapjoma (tēla) saglabāšanu un nolasāmību. Izteiksmīgs un dzīvotspējīgs priekšlikums kā pieteikums risinājuma tālākai attīstībai. Darba autori piedāvā mūsdienīgi aktuālu skatījumu uz vēsturiskās substances bāzes, iespējamo līdzās pastāvēšanu ar jauno, mūsdienīgo ēkas paplašinājumu, kas veidots, pie esošā būvapjoma pievienojot jaunu, stikloto būvapjomu (burtiski «uzsēdinot» to uz esošās ēkas jumta kores). Mūsdienīgais apjoms kontrastē ar saglabājamo apjomu, radot īpašu vizuālo tēlu. Formu vienkāršība un skaidrība virsbūvē un piebūvē pagalma pusē rada atbilstību izvirzītajam uzdevumam. Vienai daļai var būt šoks par to, ka lietots tik mūsdienīgs paņēmieni, bet kopumā tas ir spēcīgs un labs risinājums, kas var patikt, var nepatikt, bet saglabā vietas atpazīstamību. Šis darbs ir interesants un cērīgs, kurš šodienas tendencēs arhitektūrā runā par tām pašām lietām, par kurām runā

arhitektūrā pasaulē – daba pilsētā, atvērtība, ilgtspējība, u. c. risinājumi lielā mērā atbilstoši prasītajam. Piedāvājumā ir risināta laba plūsmu organizācija.

Darba ar devīzi **gemHAUS** (SIA «**SZK un Partneri**»), Andis Silis, Linda Leitāne, Reinis Jansons) autori ir citādi risinājuši jautājumu par kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanu. Darba ar devīzi gemHAUS autori piedāvājuši subjektīvu ēkas kultūrvēsturisko vērtību interpretāciju pilsētvidē. Lidz ar to piedāvātais risinājums ir vērtējams kā jaunbūve. Saglabājamās vērtības ekspozīcijas interjerā, pieejamas tikai ēkas apmeklētājiem, bet daļā par ēkas apjomu – mērogu un tēlu pilsētvidē – «pazūd tulkojumā». Interjers «uzrunā» vairāk kā eksterjers. No iesniegtajiem konkursa metiem, šis ir apjomīgākais priekšlikums ar pilsētniecisko analīzi, t.sk. ielas notinumus ietvertot iespējamo perspektīvo apbūvi blakus zemesgabalos. Ēkas galvenajā fasādē vērojama formu piesātinātība. Ja veicamajā programmā tiek īstenots «vertikālais dārzs», tas būtu vērtējams kā novatorisks. Tiesa, līdzšinējās pieredzes trūkums neļauj gūt viennozīmīgu pārlicību par ielas fasādes apzaļumošanas konceptuālo ilgtspējīgumu, ja, piemēram, dzīvojamā stāva īpašnieks nav veikala saimnieks vai uzturēšanas izmaksas nav ekonomiski lietderīgas. Ēkas eksterjera formu valodā izmantoti daudzi arhitektūras elementi. Funkcionāli un detalizēti pārdomāti iekštelpu risinājumi, ko apliecina interjera vizualizācijas. Šis ir arī visaptverošākais konkursa programmas uzstādījuma risinājums sadaļā «Plūsmu organizācijas loģistika, piegāde, teritorijas labiekārtojums, autostāvvietas». Vienīgais priekšlikums, kas sava zemesgabala ietvaros atrisina visu plūsmu loģistiku, t.sk. piegādi un autostāvvietas pagalmā.

Darbā ar devīzi **TTR111** (SIA «**Didrihsons arhitekti**»), Gatis Didrihsons kopā ar Dmitriju Averjanovu, Sergeju Šaplovski, Ligu Balceri) ir veidota jauna ēka vēsturiskās apbūves garā (asociatīvi kā muiža). Piedāvātais risinājums neatbilst konkursa nolikuma noteikumiem: prasībām, kas definē kultūrvēsturiskās vērtības – esošā būvapjoma – (tēla) saglabāšanas nepieciešamību. Piedāvātā risinājuma formu valoda ir tirāka, radot jaunu ēkas veidolu atšķirīgos būvmateriālos, taču pietrūkst pilsētvides konteksta. Izvēlēta arhitektoniskā risinājuma – «muiža pilsētā» – vizuālā tēla pamatojums nepārliecina par tā stilistisko iedarību, kā arī par priekšrocībām jaunbūves gadījumā vietas būvēstures evolūcijas kontekstā.

Piedāvājumā ir saglabāts pagraba apjoms, bet virszemes daļā kultūrvēsturiski vērtīgie elementi ir transformēti interjerā, integrējot jaunajā struktūrā. Noteiktās saglabājamās vērtības, izņemot pagrabu, nav publiski pieejamas (spāres biroja telpā, pagalma fasādes fragments).

PLENĒRS «BĒRNU KLĪNISKĀS UNIVERSITĀTES SLIMNĪCAS STRUKTŪRVĒNIĒBU IZVIETOJUMS NOVIETNĒ «TORNAKALNS».

Adrese: Rīgā, Vienības gatvē 45.

Plenēra norises laiks: 11.-13.11.2019.

Plenēra pasūtītājs: VSIA «Bērnu klīniskā universitātes slimnīca».

Plenēra organizators: biedrība «Latvijas Arhitektu savienība»

Plenēra žūrija Plenēra žūrijas komisijas priekšsēdētājs Valts Ābols. Plenēra žūrijas komisijas locekļi: Irina Ošeniece, Alla Silova, Daiga Dzedone, LAS pārstāve, Daiga Veinberga, LAS pārstāve, Karīna Jansone.

Plenēra atbildīgā sekretāre: Dace Kalvāne.

Plenēra mērķis Iegūt pilsētbūvnieciski analītiskas un arhitektoniski augstvērtīgas apbūves ieceres idejas, kuras varētu izmantot Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas jaunā būvprojekta arhitektoniskā veidola izveidei un funkcionālajai sasaistei ar esošo Ambulatorās veselības aprūpes daļas un Neatliekamās medicīniskās palīdzības (NMP) un observācijas izvietojumu.

Plenēra uzdevums Apbūves ieceres mets, kas atspoguļo Slimnīcas teritorijas pilsētbūvniecisko analīzi/novērtējumu perspektīvās struktūrvienības novietnes izvēlei un funkcionālajai saiknei ar esošajiem Slimnīcas korpusiem/būvprojektiem un teritorijas kopējā ģenerālplāna attīstības koncepcijas izstrādi atbilstoši pilsētbūvnieciskai situācijai.

Plenēra vērtēšanas kritēriji:

- jaunā būvprojekta izvēlētais novietnes koncepcijas atbilstība un piemērotība BKUS stratēģiskajam/perspektīvajam attīstības plānam;

- funkcionālā elastība/logistika un esošo struktūrvienību pielāgojamība piedāvātajam risinājumam, teritorijas zonējuma optimizācija;

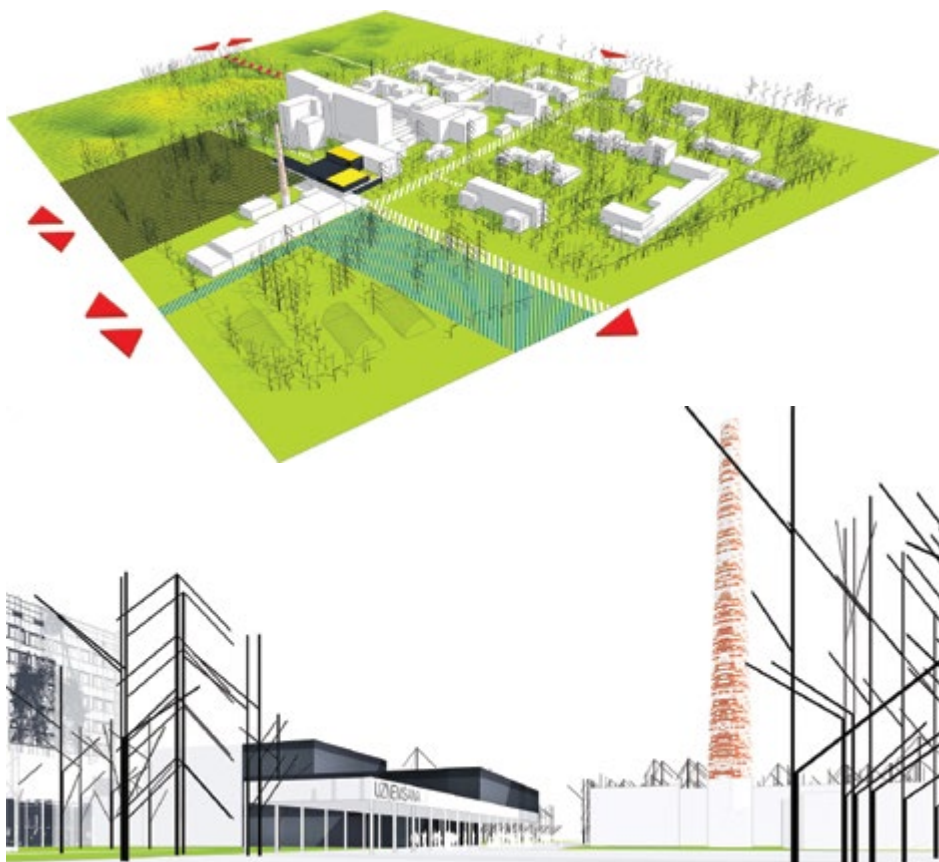
«MARK arhitekti» un «apdAlps» iecere – «slimnīca – vieta, kurā atlabt».

«MARK arhitekti» un «apdAlps» piedāvātā BKUS teritorijas ģenerālplāna skice.

«Nams» BKUS teritorijas perspektīvās attīstības iecere un jaunais slimnīcas uzņēmšanas nodaļas apjoms.

- satiksmes/transporta plūsmu risinājums;
- teritorijas perspektīvās attīstības un rekonstrukcijas pakāpeniskās attīstības priekšlikums;
- apbūves ieceres arhitektoniskā veidola/būvprojekta sintēze BKUS teritorijas ainaviskajā vidē.

Plenēra novietnes īss raksturojums Lai nodrošinātu 21. gs. atbilstošu ārstniecību un medicīniskās tehnoloģijas Ambulatorajai veselības aprūpei un Neatliekamajai medicīniskajai palīdzībai un observācijas daļām, nepieciešams

pārplānot esošo telpu blokus, optimizējot izmantojamās platības, un izveidot jaunu būvprojektu ar funkcionāli nepieciešamajām telpām un atbilstošu inženier tehnisko infrastruktūru. Visas funkcionāli saistītās ēkas savstarpēji jāsavieno ar tuneļiem un/vai koridoriem pacientu un personāla netraucētai kustībai. Satiksme zemes līmenī jāorganizē tā, lai automašīnu brauktuves un stāvvietas būtu atdalītas no kājgājēju celiņiem.

Plenēra piedalījās 3 arhitektu biroji

SIA «Nams», Māris Malahovskis, Linda Trule, Māris Krūmiņš, Gunita Čakamone – darbs ar devīzi N9.

SIA «MARK arhitekti», Mārtiņš Ošāns, Agate Eņiņa, Niklāvs Krievs, Elza Rone-Sila, Ramona Cordon-Gonsalez un SIA «apdAlps», Ilze Rukšāne, Indra Ozoliņa, Viesturs Laurs Darbs – darbs ar devīzi «+++».

SIA «Ozola&Bula arhitektu birojs» – darbs ar devīzi «tris+seši+deviņi».

Žūrijas komisija vienbalsīgi lemj par «MARK arhitekti» un «apdAlps» piedāvājumu kā par labāko plenēra darbu. «MARK arhitekti» un «apdAlps» apvienotais priekšlikums, kā arī «Ozola&Bula arhitektu biroja» piedāvājums atbilst teritorijas plānojumam, bet, ja pēdējais priekšlikums ir neitrāls, neko nemaina un neko nepiedāvā, tad «MARK arhitekti» un «apdAlps» piedāvājums ir ar jaunu pievienoto vērtību – respektējot vēsturisko situāciju un apbūvi, dod humānu un patīkamu perspektīvu, kas tieši bērnu slimnīcai varētu būt ļoti svarīgi.

Apvienotā biroja «MARK» un «apdAlps» komanda izcēlās ar profesionālu pieeju – veikt rūpīgu uzdevuma izpildi, funkcionālo vērtību un plūsmu analīzi, iesaistot kvalificētus dažādu jomu speciālistus – labu radoši domājošu ceļu inženieri un ainavu arhitektus, kur katrs iedziļinājies savā profesionālajā jomā, līdz ar to komandas darbs ir sniedzis vislabāko kopējo rezultātu. «Nams» un «Ozola&Bula arhitektu birojs» vairāk balstījušies uz pieredzi un sava veida profesionālo rutīnu. Nerautoties uz to, ka «MARK» un «apdAlps» apvienotās komandas piedāvājums varbūt ir nedaudz dārgāks, tas perspektīvā piedāvā labākos risinājumus gan satiksmes dalībnieku plūsmu organizācijai, gan ārtelpas un apstādījumu zonu attīstībai, piedāvājot modernus, ārstniecības iestādei piemērotus, labiekārtojuma principus, turklāt ļoti detalizēti.

Darbā ar devīzi «+++» (SIA «MARK arhitekti» un SIA «apdAlps») veiksmīgi risināta slimnīcas korpusu telpiskā sasaiste ar apkārt esošo parku, piedāvājot labu funkcionālītāti, loģisku plānojumu, nodrošinot prioritāro gājēju plūsmas drošību. Iebrauktuve teritorijā organizēta no Robežu ielas, NMP – no Indriķa ielas. Iespējams, autostāvvietu daudzums teritorijā tiek paredzēts pārāk liels, daudzstāvu autostāvvietas risinājums ar zaļajām sienām šķiet samērā utopisks, jo nav ekonomiski pamatots. Autosstāvvietu koncentrācija vienā

BKUS teritorijas daļā ir pārspilēta. Diskutabls ir jautājums, vai BKUS teritorijā nepieciešams izveidot «mākslas dārzu».

Šis darbs piedāvā konkrētu teritorijas attīstības plānu un zonējumu, respektējot esošo situāciju. Teritorijas attīstības priekšlikums ir pārdomāts, optimāli organizēts, ar akcentētu galveno ieeju teritorijā un rekreācijas zonām. Teritorijas funkcionālais zonējums ir ļoti racionāls, labi atrisinot funkciju savstarpējo loģistiku gan ēkās, gan teritorijā – nodalot pacientu plūsmas, NMP ieeju/izeju, piedāvājot loģisku transporta kustību un ietilpīgu darbinieku autostāvvietu.

Plūsmu risinājums rada pārdomātu, drošu kustību gājējiem, ātru pārvietošanos NMP transportam, racionāls autostāvvietu risinājums, bet nepārlicina piedāvātā daudzstāvu «zaļā» autostāvvietu mikromobilitāte. Daudzstāvu stāvvietu varētu būt pozitīva nākotnes perspektīva, bet tās lielā būvprojekta «neitralizācija» ar vertikālo, zaļo dārzu Latvijas apstākļos ir ļoti dārga. Pozitīvi vērtējamas mazās, operatīvās stāvvietas un piedāvātā mikromobilitātes risinājumi, kā arī integrētās lietus ūdens savākšanas princips.

Piedāvātā būvprojekta labi iekļaujas vienotā jaunā apbūves ansamblī. Pozitīvi vērtējama slimnīcas priekšlaukumu un ieeju organizācija, kā arī respektēta vēsturiskā plānojuma struktūra. Ļoti apsveicami, ka līdz ar funkciju uzlabojumu ir respektēts teritorijas apzalojums un vēsturiskais plānojums, izceltas slimnīcas vēsturiskās vērtības.

Darba ar devīzi **N9** (SIA «Nams») autori piedāvā loģiskus plūsmu risinājumus BKUS teritorijā, tajā skaitā arī no sabiedriskā transporta. Jaunā korpusa izvietojums nodrošina struktūrvienību funkcionālītāti – saikni ar visām zonām, taču samazina kvalitāti onkoloģijas nodaļas pacientu korpusam, likvidējot zaļo iekšpagalmu, tādējādi ienesot nemieru, skaļumu pagalmā starp korpusiem. Pozitīvi vērtējams sadalījums būvniecības kārtās, nodrošinot nepārtrauktu slimnīcas funkcionēšanu, kā arī piedāvājot blīvu zonu perspektīvajai BKUS attīstībai, tiesa, uz parka/zaļās zonas rēķina BKUS teritorijas ZA daļā.

Konceptuāli atbalstāms piedāvājums izvietot autostāvvietas pie katras no ieejām, sadalot plūsmas, lai nav jābrauc caur BKUS teritoriju. Taču plānotā plašā autostāvvietu ar iebrauktuvi no Indriķa ielas ir ekstensīvs risinājums, jo jāizcērt daudz koku. Jaunās iebrauktuves organizācija no Indriķa ielas puses nosaka, ka galvenā ieeja slimnīcas ēku kompleksā tiek organizēta no pretējās puses Vienības gatvei, vienlaikus nav skaidri definēts, kur izvietojas ambulatorais bloks, kur poliklinika, kur diagnostika, kur slimnieku uzņemšana, u. c.

Jaunizveidotā iebrauktuve no Olivu ielas puses ievērojami saīsina NMP piekļuves laiku līdz pacientu uzņemšanas blokam, bet jaunais

ceļš šķērso parka zonu ar izteiktu reljefu (-3 m augstuma starpība), kas būs tehniski neizdevīgi un dārgi. Savukārt, zaļā zona BKUS Z daļā ar NMP iebrauktuvi no Olivu ielas burtiski tiek iznīcināta, nodalot parku teritorijas ZR daļā kā atsevišķu, nelielu «parciņu», uz kuru speciāli jāiet, tā vietā, lai integrētu slimnīcas korpusus ainaviskā parka vidē.

Pozitīvi vērtējams telpu funkcionālais plānojums un savstarpējā struktūrvienību sasaiste, taču zonu izvietojums ir tik racionāls, ka nav respektētas/ievērtētas pacientu emocionālās vajadzības un teritorijas laikmetīga, ilgtspējīga attīstība. No funkcionālā viedokļa diskutabls jautājums, vai BKUS saimniecības zona ir jāizvieto parkā. Pozitīvi vērtējams piedāvājums organizēt ātru pacientu atvešanu, paredzot tam jaunu ceļu no Olivu ielas, bet trūkums ir tas, ka jābūvē jauns ceļš tikai NMP, kas sadala parka zonu. Diskutabls piedāvājums organizēt galveno ieeju no «aizmugures», kā arī plašo stāvvietu risinājums uz koku rēķina.

Labā pārdomāts un izsvērts priekšlikums realizēt pārbūvi secīgi 3 soļos/etapos, netraucējot darbu (medicīniskās palīdzības sniegšanai), skaidri parādot apjomu attīstību pa posmiem. Piedāvājumā dominē praktiskais un utilitārais, nerespējot vietās vēsturisko vērtību un BKUS teritorijas attīstības vēsturi. Problemātiska arī perspektīvā attīstāmā teritorija, kura norādīta parka teritorijā un mikrolieģuma zonā.

Darbā ar devīzi **tris+seši+deviņi** (SIA «Ozola&Bula arhitektu birojs») pozitīvi vērtējams tas, ka nepieciešamības gadījumā pēc divstāvu stāvvietas tiek izmantots reljefs (pie ārstu mājās). Diemžēl nav atlasgota galvenā esošā ieeja. Atzinīgi vērtējams piedāvājums saglabāt zaļo struktūru un veidot parku. Darba autori piedāvā «klasisku» polikliniku ar ātriju 2. un 3. stāvā. Plānojuma risinājums ir diezgan racionāls, kur nedaudz jūk kopā NMP un ambulatorais; nav panākta vēlāmā funkcionālā tīrība.

Veiksmīgi risināts NMP transporta isais piebraukšanas ceļš, taču apmeklētāji riņķo pa visu teritoriju – plūsmas nav nodalītas. Arī saimniecības transports var braukt pa lielāko daļu teritorijas, bet vai tas ir nepieciešams? Lai teritorijā orientētos, būs jāpiemēro norādes. Esošā BKUS ieeja veidojas pārāk noslogota, taču tā noteikti jā saglabā.

Jaunais būvprojekts ir kompakts, skarot vēlāko gadu apbūves, taču piedāvātā pārbūve nav atrisināta pārliecinoši, nodrošinot nepārtrauktu slimnīcas darbību. Prasības izpildītas atbilstoši nolikumam, pēc prezentācijas kļuva skaidrāka arī teritorijas attīstības perspektīva.

Darbā vērojams pārāk liels respekts pret esošo situāciju – piedāvātā risinājumi neskar vēsturisko apbūvi, salīdzinoši mazi pārveidojumi, saglabāts parks, tiesa, pieļaujot integrēt tajā brīvstāvošus būvprojektos. ▲